Ч. 298 (13.497). Львів, субота 11. листопада 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Совіти у міжнародніх взаєминах.

Женева, 6. листопада 1933.

Сучасну міжнародню ситуацію характеризує безсумнівний зріст господарської, а особливо політичної кризи. Розбройна конференція, на яку дехто ще недавно покладав великі надії, по виступленні з неї Німеччини фактично припинила свої праці. Виступлення Німеччини з Союзу Народів та напруження французько-німецьких відносин не дають можности перенести справи зменшення збоєнь на терен пакту чотирьох держав, який зрештою формально ще й не істнує, бо не ратифікований всіми його учасниками.

Виступлення Німеччини із женевських установ дало нагоду европейській пресі писати про порозуміння між Німеччиною та Японією. Ніяких доказів такого порозуміння справді нема, і ті, які хочуть доказати факт його істнування, вказують на природну ворожість цих двох держав до Совітського Союзу та на їх спільне заітересування у розкладі його на національні складові частини.

Значно більше характеристичними ознаками сучасної світової кризи є намагання ріжних держав осягти за всяку ціну порозуміння, а навіть співробітництво з московським урядом. Найдалі у цьому відношенні пішла Франція. А тому, що вона з усіх европейських держав найменше потребує більшовицьких замовлень, можна припустити, що французько-радянське зближення має головним чином мілітарну основу. На це вказує і та обставина, що це зближення наступило по перебранні національними соціялістами державної влади у Німеччині. Щодо французького експорту до Совітів, то на нім зискають, очевидно, найбільше французькі фабрики зброї. Окруження Німеччини з усіх боків озброєними до найвищого ступня державами не витворює у всякім разі атмосфери, в якій моглаб працювати успішно конференція для обмеження зброєнь.

Маніфестація совітсько-італійської приязні у Неаполі з нагоди прибуття совітської ескадри спрямована, очевидно, у значній мірі проти Франції і має на меті показати, що французькі впливи на червону армію не є монопольні. Нема сумніву, що Італія потребує більше ніж яка інша держава збіжа награбаного з українського селянства, дерева, зрубаного засудженими на повільну смерть невільниками та нафти, без якої мусять мерзнути та сидіти у темряві совітські підданці. Але на те, щоби діставати ці продукти на кілька сантимів танше ніж з інших країв італійці зовсім не потребувалиб аж влаштовувати овацій совітській фльоті.

Не викликало у Франції одушевлення і американсько-совітське зближення. Коли Франція хоче озброювати червону армію, то зовсім не на те, щоби більшовики починали безнадійну авантюру на Далекім Сході. А що евентуальне визнання московського уряду Злученими Державами матиме не саме лише господарське значіння, не підлягає ніякому сумнівові. Коли на початку літа більшовики робили заходи у Вашінгтоні у напрямі їх визнання, то офіціозна американська преса зазначила тоді, що визнання більшовиків моглоб погіршити американсько-японські відносини. Аргумент цей лишається у повній силі і тепер, і коли на його тепер в Америці не зважають, то очевидно, що справа світового миру тепер більше непевна ніж колись.

Евентуальне визнання московського уряду Америкою чинником миру в ніякому разі бути не може. Становище Японії на Далекім Сході таке, що стримати її від переведення уложеного пляну підтриманням безнадійно хорого Совітського Союзу ледви чи можливо. Але питання, чи Японія в даних обставинах буде вважати можливим чекати на природний розклад більшовицької деспотії, чи захоче зліквідувати її на побережу Тихого Океану вже в найближчому часі, щоби мати вільну руку для всяких дальших можливостей.

Загострення світової господарської кризи, яке примушує великі держави використовувати всі засоби для її поборення, отже й зближення з Совітами, є між іншим також тимчасовою перешкодою для розвитку української протиголодової акції на міжнароднім терені, в тім і чисто гуманітарної. Це примушує українців вести протиголодову акцію в той спосіб, щоб її можна було проводити довший час та в значній мірі на засоби самого українського громадянства поза межами Совітського Союзу.

З другогож боку загострення світової кризи робить тяжчим і становище самого московського уряду та угрунтовує в Европі переконання, що на Совітський Союз не можна покладати ніякої надії і що його недалекий розклад неминучий. А чим тяжчим буде внутрішнє становище Совітів, тим більше значіння буде мати і поширення правдивих вісток про голод на Україні, який найбільше свідчить про прискорений занепад цілого совітського господарства; тим більша буде потрібна протиголодова акція на міжнароднім терені у всіх її формах.

Ті самі чинники міжнародного життя, що творять перешкоди для сучасного розвитку протиголодової акції, забезпечують її успіх у найближчій будуччині.

Рахуватися з майбутніми збройними конфліктами, як певними чинниками, так само недоцільно, як і заплющувати зовсім очі на їх можність. Тим більше, що як у французько-німецькім так і в американсько-японськім конфлікті участь більшовиків дуже імовірна. Але ще більше імовірне є оминення цих конфліктів шляхом міжнародного урегульовання співжиття та співпраці націй та країв між польським кордоном та побережем Великого Океану.

А для всіх можливостей, що стоять перед українською нацією, потрібна передовсім найширша мобілізація всіх національних сил.

М. Д.

Українська мова в урядуванні коморників.

Трапляється в останніх часах щораз частіше, що коморники, які урядують при городських судах на просторі львівської апеляції, відмовляють українським сторонам, які цього домагаються, видання усяких постанов в еґзекуційному поступованні побіч польської також в українській мові. Як мотив такого відмовлювання подають, що вони необовязані вживати у свому урядуванні також української мови. Знаємо, що були в тих справах вже навіть зажалення до начальників городських судів як покликаних до виконування контролі над чинностями коморників.

Тому, що справа, сама по собі дуже важна, стає в практиці щораз актуальнішою, належить звернути увагу на такі моменти:

По закону про коморників з дня 5. 12. 1932. р. Д. З. Р. П. Нр. 107. поз. 886. „коморник це державний урядовець, покликаний повнити чинности еґзекуційні й інші, вказані в законах". Число становищ коморників означує міністр правосуддя. Іспити здають вони перед еґзамінаційними комісіями установленими при окр. судах. Іменує коморників на дане становище президент Апеляційного Суду, а в деяких випадках може він делеґувати на становище коморника судового секретаря. Урядовий титул, печатки і т. д. вказують виразно, що це орган міністерства правосуддя. („Коморник городського суду" і т. д.), а безпосередньою службовою владою коморника є суддя, що кермує даним городським судом, при котрім урядує коморник, або суддя визначений начальником того суду. Весь хід урядових справ, ведених коморником, особливож таксу за чинности нормує міністр справедливости.

Таким чином *коморник* це державний урядовець, а заразом судовий орган. Тому мають в урядуванню коморників повне примінення постанови закону про мову урядування судів, прокураторських урядів і нотаріяту з дня 31. 8. 1924. р. Д. З. Р. П. Нр. 708 поз. 757 та всіх відносних обіжників і інструкцій, виданих міністерством правосуддя у тій справі. Це значить, що за просторах львівського Апеляційного Суду мають коморники обовязок, такий самий як суди, видавати усякі постанови у ході еґзекуційного поступовання на домагання сторін української народности побіч польської також в українській мові.

Українські сторони повинні тямити, щоби в кожному письмі, яке уводить еґзекуційне поступовання в даній справі виразно поставити таке домагання. (Це має бути висловлене словами: „Домагаюся видання всіх рішень у тій справі також в українській мові, а в ніякому випадку не має це бути внесення висловлене так: „Вношу, щоби і т. д.").

Розуміється, що постанова мовного закону, яка у випадку стислого її виконування судами здвоює урядові чинности суду, тимбільше прикра для коморників. Вони вправді урядники держави, але їх становище у деяких моментах нагадує становище нотарів чи інших вільнопрактикуючих людей інтеліґентського звання. Тому змушені вони в деякій мірі числитися зі сторонами і дбати про те, щоби їх задоволити. З другоїж сторони внутрішне уладження і хід справ в канцеляріях коморників наказує їм ощаджувати якнайбільше, бо тільки частина канцелярійного приходу остає як дохід на їх користь, а удержання канцелярії ведеться тільки на їх рахунок. Отже якби коморник хотів відповісти домаганню українських сторін, яких на просторі львівської апеляції є високий відсоток, мусів би значно збільшувати персонал своєї канцелярії, технічні засоби і т. д. Це все відбилося би на його доході. Одначе постанови закону такі, що коморник, який урядує на двомовних просторах, мусить з цим числитися і сам нести всі ті видатки, що звязані з двомовним урядуванням. Державний скарб не несе тут ані частинки коштів. Суди удержує держава і вона несе ризико збільшення персоналу, технічних засобів і т. д. на двомовних просторах у звязку з двомовним урядуванням. Закони про коморників непередбачували цей матері-

альний тягар і ризико в еґзекуційному поступованню на комірників.

Тут причина такого становища комірників відносно українських сторін. Хотіли би вони обмежити собі урядування і зменшити видатки.

Українські сторони повинні безумовно домагатися права, яке їм прислугує на підставі мовних законів.

Випадок, передбачений мовними законами, що польська сторона має право домагатися перекладу судового письма, зложеного в укр. мові, на польську мову і що до хвилини доручення їй такого перекладу вдержується силу всіх судових постанов, ледви чи зайде в урядуванню комірників тому, що по одержанні еґзекуційного титулу комірник видає всякі постанови самостійно, не доручуючи зобовязаному віяких писемних внесків вірителя. Зрештою навіть як є домагання української сторони, видати постанови також в українській мові і як комірник сповнить це домагання, одержить польська сторона всяку постанову вже в двох мовах.

Одначе треба тямити, що й ці та всі інші постанови мовного закону мають повну обовязуючу силу в урядуванні комірників.

Р. Д-ий

Закарпатські ревеляції.

„Карпаторусскій Голос" і весь москвофільський рух на Закарпатті на службі чужих інтересів.

Ми повідомляли на сторінках „Діла" (з 1. ц. м.), що ужгородське „Українське Слово" виступило з ревеляціями про те, за чиї гроші появляється в Ужгороді москвофільський щоденник „Карпаторусскій Голос". Виясняється, що той орган від першого числа своєї появи виходить за гроші одної держави, якої празький консулят виплачує реґулярно гроші на ту ціль, при чому першу рату в сумі 40.000 ч. к. виплатив на руки помершого в міжчасі губернатора Підкарпаття Бескида, що перевів ту „трансакцію". Але на тому не кінець скандалу. Виявляється, що найближчим співробітником „Карпаторусского Голосу" став ужгородський конзуль тої держави, яка фінансує згаданий орган, що писав у ньому статті про внутрішні справи чсл. республики та робив нераз випади на чсл. уряд, зокремаж на міністра закорд. справ Бенеша і його політику.

Як і можна було сподіватися, ревеляції „Українського Слова" викликали в цілій Чехословаччині величезне враження, не зважаючи на заходи ріжних кругів затушувати справу. Очевидно — офіціяльні круги мовчать, чекають на вияснення справи перед судом, але всеж таки багато пресових органів повторило ревеляції „У. Слова" і подало й від себе ріжні уваги, тим більше, що пальці офіціяльного представництва тої держави слідно теж у деяких виступах і подіях на Словаччині...

Щож до самого „Карпаторусского Голосу", то його редактор д-р Фенцик подав у ч. 234 таке виправдання, яке не витримує ніякої критики. Бо тоді, коли закарпатським москвофілам зроблено закид, що вони за гроші обслуговують інтереси чужої держави, зі шкодою для інтересів чсл. республики й рідного народу, д-р Фенцик заявив, що він не вважає можливим „вступать в какую либо полемику или объясненія"...

Заява ця більше ніж наївна і, розуміється, нікого переконати не в силі. Так і видно, що приперті до муру запроданці не знають, що сказати, тимбільше, що „У. Слово" заповіло предложити в цій справі перед судом оригінальні документи, в тому числі й манускрипти статтей згаданого ужгородського консуля, друкованих у „Карпаторусскому Голосі".

Для нас, що знаємо не від нині ріжні ходи москвофільських провідників, які готові запродатись, кому завгодно, аби тільки втриматись на поверхні і заробити якусь копійку, — ревеляції „Українського Слова" не видаються зовсім дивними. Хто вирікся рідного народу і його мови, хто шукає тільки наживи, той злібний на все!

Про що розмовляє Літвінов з Рузвельтом?

ВАШИНҐТОН, 9. 11. ПАТ. „Геральд Трібюн" довідується, що през. Рузвельт і Літвінов знайшли підставу до порозуміння обох держав і зобовязалися не вести пропаґанди проти політичних установ, які у них є. Справу довгу 325 міл. долярів, затягненого урядом Керенського, і справу кредитів для Радянщини полагодять пізніше.

Коли скінчаться розмови, буде скликана спеціяльна комісія, що розслідить основно справу американських приватних вірительностей в Радянщині, які доходять до 400 міліонів долярів. З більшими труднощами стрічається справа нельояльної конкуренції і демпінґу.

Мало правдоподібне, щоби Рузвельт згодився на полагодження тих справ згідно з пропозиціями Літвінова, який хоче теж підписати пакт неаґресії.

Ревізії й арештування.

ЗБОРІВЩИНА.

Дня 28. жовтня ц. р., а в кожнім випадку перед 29. жовтня ц. р. перевела поліція труси і привела до арешту в **Зборові** отсі особи: 1) інж. Романа Голода, 2) студ. Івана Новаківського з Зборові, 3) Володимира Григоровича з Поморян, 4) Василя Крохмалюка, студента з Підгайчик, 5) Омеляна Полевого з Волосівки, 6) студ. М. Левицького з Озірній, 7) Н. Чорного з Озірної, 8) студ. Доберчака з Олієва. Всі вони сидять дотепер у зборівських арештах.

САМБІРЩИНА.

Всіх арештованих в **Самбірщині** у звязку з днем першого листопада випустили з самбірської вязниці в суботу 4. ц. м. на волю. **Вийшло понад 15 хлопців.** На їх місце привели з **дрогобицької вязниці** 13 хлопців, проти яких ведуть слідство за приналежність до ОУН. З арештованих у Самбірщині задержали: Гошку Яр., Бачка Вол. з Самбора, Яремка Івана з Викот, Стебельського Романа з Татар, Грицишина Миколу з Сапогоч, Сабата Віктора з Бикова, Капка, Городиського Івана та Чайківського Павла, всіх з Лухи. Їм закидують розкидування летючок ОУН.

—o—

Свята 1. листопада.

САМБІР.

Дня 5. ц. м. відбулося вечором в салі „Української Бесіди" заходом Української Захоронки в Самборі дуже вдатне листопадове свято, на яке зложилися чудові виступи дітей, виховуваних в захоронці під кермою СС. Служебниць. Прекрасно випали: промова дівчинки, ритмічні вправи та живий образ. Саля була битком набита. Взагалі з повним признанням треба підчеркнути, що самбірська захоронка дуже гарно виховує дітей, чого доказом є часто влаштовувані нею імпрези.

БОРИСЛАВ.

Дня 31. жовтня відправив о. рад. І. Лішанський у церкві в Мразниці в год. 5-ій попол. панахиду за поляглих. При гарно прибраній могилі творали почетну сторожу наші хлопці. По панахиді виголосив о. парох коротку проповідь. Відтак в год. 6-тій вечором відправив о. парох з о. катехитом панахиду у церкві в Бориславі теж при гарно прибраній могилі і виголосив гарну проповідь. По панахиді відбулася коротка святочна академія в Народнім Домі, одначе на неї при кінці прийшла поліція з аґентами і змусила присутніх розійтись додому. Дня 1. листопада відбулась у церкві в Бориславі торжественна Служба Божа в намірені українського народу. На всіх святах співав гарно „Бориславський Боян", а численно зібрана вся бориславська інтеліґенція та робітництво битком виповнили церкви.

Бориславський.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З 11. ЛИСТОПАДА 1933.

О. ГЕНРІ. 2)

Коротка знайомість.

(Докінчення.)

Панна Кольбі приглянулась йому ближче у тьмяному світлі бідного пароплавику. Ні, він справді не мав нахабної або безцеремонної усмішки бабіїв і джиґунів. З його смаглявого обличчя, загартованого північними вітрами, промовляла щирість і скромність. Дівчина рішила, що хвилинку можна послухати його. Вона дискретно закрила одною рукою уста, які позіхали, другою з несміливою чемністю вказала йому місце поруч себе:

— Можете сісти. Але, будь ласка, звертаю вашу увагу, що коли дозволите собі супроти мене на найменшу нечемність, то негайно покличу портієра.

Невідомий сів біля неї. Дивився в неї з подивом і не скривав свого захоплення. „Подив" це було слабе слово. Ця невідома дівчина мала в собі саме щось таке, за чим він шукав віддавна у всіх жінок, які знав. Чи можливе, щоб вона колись дозволила йому закохатись у ній, кохати її? Як не як, а він мусить спробувати довідатись про це зараз.

— Я називаюсь Бляйден — сказав він — Генрик Бляйден.

— Чи ви певні цього? Чи ви не називаєтесь часом Джонс? — спитала дівчина, нахилившись до нього з чарівним усміхом.

— Я приїхав з Номе — відповів він якнайповажніше у світі. Я назбирав там чимало золотодайного піску і привіз його сюди.

— Це цікаво! — напів жартувала дівчина. А я мала весь час враження, що я знаю вас з вашого міста.

— Ні, ви не могли мене бачити раніше. ніж я запримітив вас на вулиці.

— Я не дивлюся ніколи на людей на вулиці.

— А я здибав вас на вулиці і перший вас запримітив. І саме тепер здається мені, що досі я не бачив віодної дівчини, що була би бодай наполовину така гарна, як ви.

— Чемпіонка краси, хочете сказати?

— Так, пані, бодай для мене. Кажу про це щиро. Заявляю, що ви маєте для мене вартість того всього, що можу вам жертвувати. Признаю, що моя поведінка супроти вас буде дуже груба, але ви не можете уявити собі, що я всилі був би зробити для жінки, яку кохаю. Я жив дуже довго без ніякого товариства на півночі, зате я мав щастя. Заки приїхав сюди, мусів переполокати яких пять тисяч унцій піску, шукаючи за золотом.

— Ах, слухайте! — сказала дівчина тоном штучної симпатії — бачу, що ви сіли собі на якесь брудне місце!

І за хвилину її вії заплющились. Голос невідомого став для неї одноманітний, навіть, коли оповідав про такі цікаві речі як розшуки за золотом. Зрештою, чи вся ця історія з піском має якесь відношення до неї? Вона сперла голову об стінку кабіни і дрімала. Її сусід поважним, ще одноманітнішим голосом оповідав далі:

— Пані! досі я не здибав ще нікого, кого я покохав би так сильно, як вас. Я розумію, що не маю права питати вас, чи і ви маєте те саме почування супроти мене, але чи ви можете бодай залишити мені якусь дрібку надії? Чи можете дозволити мені зустрічати вас і ждати терпеливо, заки не переконаюсь, чи ви мене любите?

Голова дівчини перехилилась на бік і мимохіть спочила на плечах золотокопа. На неї найшов солодкий сон і вона бачила в ньому баль „Клюбу рибалок", в якому брала участь із солодким усміхом. Золотокоп і не догадувався, що вона могла би у такій хвилині заснути, хоча й не вважав її останнього руху доказом якогось признання. Він відчув приємне тремтіння на всьому тілі і дивився на преґарну головку згори, заохочений до дальшої сповіди.

Одна тільки чорна пляма псувала займисте золото його вдоволення. Чи не забагато говорив він уже про своє багацтво? Він волів би, щоби вона покохала його для нього самого. І тому казав далі:

— Пані! я хочу вас запевнити, що можете мати до мене повне довіря. Мене знають дуже добре у Кльондайк, від Жіно до Серкл-Сіті і на всьому побережжі Жюкону. Багато-багато ночей провів я під снігом і працював як невільник, як каторжанин. Три роки безнастанно думав я над цим настирливим питанням: чи зустріну я нарешті колись жінку, яку зможу покохати і яка покохає мене? Я не мав наміру затримати всього золота собі. Я всеж таки вірив, що найду таку і ось саме нині найшов. Дуже це гарна річ мати гроші, але ще краща запевнити собі почування такої жінки, як ви... Так, так, це багато краще.

Молода жінка бурмотіла щось крізь сон зовсім незрозуміле і тому енерґійний золотокоп рішився поставити їй останнє питання, яке могло би розвязати всі сумніви:

— Скажіть мені від щирого серця. Якщо ви згодились би вийти за якогось мужчину, то яке було би перше ваше застереження, ваше домагання до нього?

— Давайте касу!

Ці два слова енерґійно впали із уст молодої жінки. Вона бачила у сні, як стоїть перед касою у своїй крамниці і має зробити рахунок денного обороту.

Несподівано голова її підстрибнула і закреслила кривину.

Дівчина прокинулась і протерла очі. Її невідомого звеличника не було — він уже щез.

— Ого! а мені здавалося, що я трохи здрімнулась. А деж мій золотоноша?

Збентежилась, хвилину задумалась, накінець сказала.

— Шкода, був симпатичний. Щож? Тим гірше для нього!

Переклл. з англ. мови А. Б.

Меморіял американських українців до президента Рузвельта.

„Обєднання" з Ню Йорку, „Український Народній Союз" з Джерзи Сіті, Н. Дж., „Провидіяня" з Філадельфії, „Народня Поміч" з Пітсбурга, Па., Злучені Українські Американські Демократичні Клюби з Ню Йорку, Комітет Ратунку України з Шикаго і Центральний Комітет Українських Організацій в Ню Йорку вислали спільний лист до президента Рузвельта у Вашингтові, в якому зясовують теперішнє економічне й політичне становище Великої України під окупацією більшовицької Москви та апелюють, щоби уряд Злучених Держав перевірив умовини життя в Совітському Союзі, заки дасть свою згоду на визнання більшовицького уряду в Москві.

День жалоби і протесту.

КОМАРНЯНЩИНА.

Українське громадянство Комарна святкувало 29. Х. ц. р. як день жалоби святочною Службою Божою, відправленою о. Шереметою у вщерть виповненій церкві в місті в год. 10. Проповідь на тему цього свята виголосив теж о. Шеремета, який відправив опісля панахиду. Того самого дня пополудні відбулися дві довірочні наради міщанства на передмістях Комарна (заповіджене на той день протестаційне віче староство заборонило), на яких адв. О. Утриско виголосив вичерпуючі реферати про події на Вел. Україні. Після того принято відповідні резолюції. Вчасним ранком тогож дня зявилися в домі о. пароха Кліша представники місц. поліції і зажадали від нього аби не відправляв святочного богослуження і заповів у церкві, що віче і всякі святочні збори заборонені. Окремі довірочні збори з приводу останніх подій на Україні відбулися дня 6. XI. ц. р. в салі Задаткового Т-ва в Комарні, де були присутні відпоручники з усіх громад Комарнянщини. Адв. д-р О. Пелеський виголосив там вичерпуючий реферат про положення на Україні, відтак ухвалено протестні резолюції та вибрано Пов. Комітет Допомоги Голодним України. Також по селах Комарнянщини в дні 29. Х. ц. р. відправлено в церквах святочні богослуження з відповідними проповідями.

КАЛУЩИНА.

Українське Громадянство Калуша відсвяткувало день жалоби і протесту в дні 29. жовтня ц. р. святочною Службою Божою, відправленою в місцевій парохіяльній церкві та панахидою за померших з голоду на Вел. Україні. Незвичайно вдумчиву і зворушуючу проповідь виголосив парох о. Тисовський. Опісля в місц. читальні відбувся відчит про відносини на Вел. Україні.

Також по всіх селах повіту відбулися в цьому дні святочні відправи у церквах з відповідними проповідями.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

Повітовий Комітет Допомоги Голодуючим України повіту копичинецького повідомляє, що згідно з постановою Центрального Комітету день національної жалоби відсвятковано в повіті в такий спосіб: 1) У всіх церквах повіту підчас Служби Божої в неділю 29. м. м. були виголошені відповідні проповіди та відправлені панахиди за померших з голоду. 2) Того самого дня пополудні в усіх читальнях „Просвіти" цілого повіту відбулися сходини, на яких були виголошені реферати про події на Вел. Україні. По рефератах ухвалено відповідні резолюції та вибрано в усіх громадах місцеві комітети.

БОРИСЛАВ

Бориславська Громада відсвяткувала гідно день 29. Х. Вже 28. Х. відбулась велика вечірня, а по вечірні суплікація з виставленням Найсв. Тайн у битком наповненій церкві. Люди численно сповідались і цілу ніч молились та вдорували перед Найсв. Тайнами, в рано крім двох тихих Служб Божих відправив о. радн. І. Лішинський в год. 10-ій торжественну Службу Божу, на якій відчитав пастирський лист наших епископів і виголосив відповідну проповідь. Найбільше зворушаючою була хвилина, коли при кінці Сл. Божої всі присутні на зазив пароха зложили торжественну обітницю вірно служити Христу-Цареві, св. Церкві, нашому обрядові й українському народові. Свято закінчилось відспіванням молитви „Боже Великий, Єдиний" і панахидою за померших на Вел. Україні. Переведено теж збірку на голодуючих. Пополудні була вечірня у Мражниці і панахида за померших.

ВОЛОДИМИР.

Повітовий Комітет Ратунку України зорганізували у Володимирі ще 4. жовтня, одначе пов. староство офіціяльно відмовило його зареєструвати, бо це, мовляв, „загрожує публичній безпеці"... Організацію жалібного свята взяла на себе місцева філія „Союзу Українок", яка запросила всіх священиків відправити 29. жовтня панахиди по церквах і виголосити відповідне слово; по богослуженні мала відбутися академія з відчитом д-ра Савчака про положення українців у Совітах. Одначе староство академію і відчит також заборонило, а священики, хоча й повідправляли панахиди, то скористали з нагоди, щоб уладити чергову протиукраїнську демонстрацію, бо саме в цьому дні підчас богослуження відчитали останній лист митр. Дениса (оголошений ще 9. жовтня!), а свящ. Домбровський ще й письмився погромницькою промовою, в якій не так змістом, як гістеричним криком доводив, що українці — вороги православія, що вони борються з митрополитом наче ті школярі, що прийшли вчитися, а не хочуть слухати вчителя, що поведінка їх супроти вищої церк. влади пахне бандитизмом і т. д., і врешті заповів, що на слідуючу неділю буде така сама панахида по всіх „русскіх" (тільки вже без провокаційних промов)... Виступ о. Домбровського, його люті вигуки на цілу церкву, вимахування кулаками, гістеричне борсання на амвоні з піною на устах — були для українців глибокою обрáзою, а в церкві взагалі були не на місці. Допустивши в катедрі таку „проповідь", декан о. Романовський зірвав усі нитки м'ж клиром і українською частиною парафії. Для організаторів свята це наука, щоби до православних московських батюшок більше не зверталися. Багато присутніх з обуренням повиходили з церкви і тут-же на цвинтарі говорили, що протиукраїнська політика митр. Дениса та подібні провокації московських духовників на провінції не лишають нам іншого виходу, як тільки єднатися з українською греко-католицькою Церквою, як це зробив недавно у томуж Володимирі свящ. К. Лавренчук. Годі далі зносити московські канни, коли можна прилучитися до єдиного українського католицько-православного фронту і піти за Римським Вселенським Архієреєм, котрий не буде переробляти нас ані на москалів ані на поляків, бо й сам він не є ані москалем ані поляком. Перед Римським Престолом усі однакові. Українці греко-католики мають своїх рідних епископів, правдивих опікунів народу, як митр. Андрей Шептицький у Львові та еп. Микола Чарнецький у Ковлі. Пора вже покинути наємників і чужосвятів та йти за правдивими своїми пастирями...

О-ко.

Роковини гітлерівської революції.

БЕРЛІН, 9. 11. ПАТ. Від учора Мінхен живе під знаком парад, зорганізованих націонал-соціялістичною партією при участи всіх визначних осіб з нагоди 10-ліття першої гітлерівської революції в дні 9. листопада 1923 р. Тодішня спроба здобути владу спільно з Людендорфом, як відомо, не вдалася. На вулицях міста впало кільканадцять членів гітлерівської партії. Свято має пропагандовий характер. У своїх промовах гітлерівські промовці підкреслюють звязок тих роковин з недавним народнім плебісцитом. У Мінхені є всі чільні представники націонал-соціялістів з Гітлером. Свято розпочалося переказанням прапора т. зв. добровільного корпусу, що брав участь у боях, штурмовим відділам. Міністр Ґерінґ у промові, виголошеній на великій площі, заявив, що перед 10 роками велися бої за нову Німеччину. Свято зорганізоване 9. ц. м. є символічним актом, який має виказати, що перша спроба національної революції в 1923 р. була протестом проти угоди, що приносить ганьбу Німеччині, з дня 9. листопада 1918 р., яку зробили марксисти зі заграницею.

Французька тривога перед Німеччиною.

ПАРИЖ, 9. 11. ПАТ. Сьогодні розпочинається велика дебата в палаті депутованих у справі французької закордонної політики. Досі записалося до голосу 9 промовців, з яких більшість буде інтерпелювати уряд у справі ситуації та французьких намірів з огляду на виступлення Німеччини зі Союзу Народів. В дискусії крім Поль Бонкура возьме участь також Саро. Дебату супроводить кампанія правицевої преси, що закликає уряд до неуступчивости супроти Німеччини і звертає увагу на зріст воєнної небезпеки наслідком німецьких збро[е]нь, що прийняли в останніх часах величезні розміри.

Чехословаччина не хоче пакту неаґресії.

ЛЬОНДОН, 9. 11. ПАТ. „Дейлі Геральд" повідомляє, що німецький уряд запропонував Чехословаччині переговори у справі пакту неагресії. У відповідь на ті пропозиції міністр Бенеш висунув застереження, що з огляду на тісні звязки Малої Антанти з Польщею, Чехословаччина не могла би підписати такого пакту, оскільки не буде ним обнята також Польща. Крім того чехословацький уряд [illegible] з урядом французьким.

Коли буде „зїзд талергофців"?

Центральний талергофський комітет повідомляє в „Русск-ому Голос-і", що загально-краєвий „зїзд талергофців", який мав відбутися 31. м. м. у Львові, відбудеться з тою самою програмою на весну, правдоподібно у травні ц. р. Свято це получать зі спровадженням до краю тлінних останків незнаного талергофця, які зложать під памятником-гробницею на Личаківському цвинтарі.

—o—

Голод у С. Р. С. Р. поширюється.

Паризькі великі денники повторяють за „Журналь де Женев" звістки про поширення голоду на території Радянського Союзу і додають до цього новий матеріял. Голод зростає між іншим тому, що держава не мала змоги за пять літ придбати всю ту худобу, що вигинула, зїджена або недоживлена, а без худоби вести сільське господарство неможливе. Одночасно принцип колективного ведення господарства відібрав селянам свободу і любов до власної землі, що стають спонукою до праці. Селяни добувають із землі тільки необхідну скількість харчів, щоби не вмерти. Колиж із цієї мінімальної скількости їм відбирають ще велику пайку, не дивниця, що голод поширюється.

—o—

Нова карта Европи.

Білгородська „Політіка" повідомляє, що в місцевості Беременд біля югославянської границі було полювання в честь мадярського міністра внутрішніх справ Фішера. Підчас бенкету, який відбувся після полювання, міністр виголосив політичну промову, в якій порушив справи закордонної політики. Фішер заявив, що мадярський премієр Ґембеш і міністр закордонних справ Каня в часі свого побуту в Софії та Анкарі обговорили з урядами Болгарії й Туреччини справу змін на карті Европи. На основі тих плянів територію Чехословаччини мають поділити між Мадярщину, Німеччину і Польщу. Добруджу хотять відобрати Румунії й віддати Болгарії, Семигород відбере Мадярщина. Крім того Болгарія має одержати назад ті землі, які втратила у світовій війні.

—o—

Нагляд над неарійцями.

БЕРЛІН, 9. XI. ПАТ. Сенат Гамбурга видав розпорядок, на основі якого нотарі обовязані зголошувати скарбовому урядові випадки, де неарійці позбуваються нерухомостей. Розпорядок появився наслідком побоювання, щоб арійці, які позбуваються своїх нерухомостей в Німеччині, не покинули краю, не заплативши податку, який належиться скарбові

—o—

Хотів убити Літвінова.

НЮ ЙОРК, 9. 11. ПАТ. На Еліс Айленд придержано бувшого російського офіцира, який відгрожувався, що вбє Літвінова. Еміґрант заявив що якби міг зблизитися до Літвінова, вбив би його та випив би його кров.

—o—

Італієць бурмістром Ню Йойку.

Вибори президента міста Ню Йорку принесли перемогу майорові Фіорелля ля Ґвардія, що є родом італійцем і брав участь в боях американської армії. Одержав 20.000 голосів більше ніж кандидат Рузвельта Мек Кі. Кандидат організації демократів Тамені Гол, що правила містом 20 років, одержав найменше число голосів. Ля Ґвардію піддержували демократи і часть лібералів, що поборювали корупцію Тамені Гол.

—o—

Кріваві заворушення в Гавані.

Н ЮЙОРК, 9. 11. ПАТ. Підчас вчорашніх заворушень у Гавані, що були новою спробою державного замаху, згинуло 50 осіб, а 125 було ранених.

Мусоліні велить женитися.

Мусоліні видав розпорядок, на основі якого всі вищі функціонарі фашистівської партії та кандидати на послів, якщо не є жонаті, мусять в найближчому часі оженитися або зректися своїх становищ. Хто служить партії, обовязаний держатись популяційної політики фашистівського режіму.

Більшовики в Америці.

НЮ ЙОРК, 25. жовтня. (Вл. кор.) Дивна більшовицька тресура для українських яничарів. Від кількох літ виходить у Ню Йорку більшовицький щоденник українською мовою. Що там не виписували „товариші-редактори"! В часі здобування Станиславова ворожими арміями з рук української армії вони отверто писали, що треба помогти знищити українську буржуазну армію, а в часі перших звісток про голод на Галицькій Україні писали вони, що нехай гинуть діти, бо це однаково „буржуазні діти". А вже про Америку і її буржуазність писали може гірше, ніж самі газети в Радянщині. Страхали людей, що ось-ось страйкарі в Америці перевернуть лад Злучених Держав і настане комунізм. А ледви в суботу був час подати до відома про можливість призвання Радянщини Америкою, як уже те число більшовицької газети, що виходить на вівторок, вредаговане так невинно, як найбільш „буржуазна" американська газета. Ні словечком там про якісь заворушення, про страйки про звалення буржуазного ладу в Америці і т. п. Все якнайбільш льояльне, тактовне, спокійне. Але як пригадаєш собі, що то появилося в сти, що більшовицькі комісарі хочуть дістати в Америці пів міліярда дол. позички, так відразу зрозуміємо, в чому діло. Не можназ свого „добродія" зачіпати. Треба якось з ним примиритися.

Лише одна признака, що це більшовицька газета, а це ненависть до всього українського руху. Припадково в тому числі подана зовинка про замах на більшовицького консуля у Львові. Отже по словам більшовицької газети його виконав якийсь „український пілсудчик". А решта все в порядку.

Та одно дає багато до думання: хто так нагло наказав „Щоденним Вістям" таку основну зміну фронту? Невжеж в Америці сидить якийсь більшовицький амбасадор? Дотепер всі впевняли, що тут нема ніякого більшовицького агента, нема ніяких пособій, ніяких вказівок, ніяких затій, бо все те виконують лише революційні робітники!

—o—

Проти „банди кровожадних маняків".

НЮ ЙОРК, 25. жовтня. (Вл. кор.) Організація бруклинської Католицької Акції вислала минулого тижня довгий лист до Перси С. Стравса, президента великої департаментової крамниці в Ню Йорку. З початком місяця жовтня помістив Страве велике оголошення в нюйорських щоденниках з оправданням, чому він мусить купувати деякі німецькі вироби. Зрештою він закликав бойкотувати німецькі товари тому, що там переслідується жидів, отже нема загалом свободи релігії. Католицька Акція в Бруклині підхопила уступ Стравса про переслідування раси і релігії та взиває його в імя всіх гуманних ідеалів заступитися також за тими, що їх гноблять в Росії, отже за українцями. На доказ страшного стану в Радянщині наводить заст. голови Католицької Акції лист галицького епископату і резолюції з українського віча в Бруклині, яке відбулося попереднього тижня. Крім того наводить ще приклад, що більшовики проганяють на Соловки католицьких священиків. Отже зібравши все те разом, Католицька Акція просить Стравса видати такий самий заклик до бойкоту товарів, спроваджуваних з Радянського Союзу доти, доки такі відносини будуть там тревати, а супроти яких бліднуть відносини в Німеччині. При цій нагоді називає Католицька Акція совітський уряд „бандою кровожадних маняків, що є загрозою цивілізації і поважно загрожують американській конституції своєю трійливою пропагандою, веденою в Америці". Іменем Католицької Акції підписав лист Френк С. Мозлі, а його в цілости помістив бруклинський тижневик „Бруклин Теблет"

НІМЕЦЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТОВІ ВІДБЕРУТЬ ПРАВА.

У берлінських політичних колах кажуть, нібито є плян основно змінити устрій Німеччини. Парлямент перемінять в установу, яка не матиме права ухвалювати законів. Що це можливе, вказував би факт, що теперішні вибори до парляменту не мають на меті зміни складу парляменту, лише вислів апробати для урядової політики.

ЛИСТИ ПИСАНІ КРОВЮ.

ТОКІО, ПАТ. Десяток старшин маринарки, обвинувачених в участи в убивстві премієра Інукаї в 1932 р., засудили на тюрму від 1 року до 15 літ. Трибунал одержав понад міліон листів з усієї Японії, щоби обвинувачених засудили лагідно. Тисячі листів були писані людською кровю. Прокуратор домагався кари смерти для 3 обвинувачених.

—o—

У справі літературної нагороди на рік 1933.

Дня 8. п. м. відбулось перше засідання членів жюрі вибраних „Т-вом письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові для призначення літературної нагороди на рік 1933. Провідником жюрі члени вибрали зпоміж себе д-ра В. Сімовича, заступником — д-ра М. Рудницького, секретарем В. Софронова-Левицького. З огляду на те, що справа літературної нагороди у нас нова і що перші звістки про неї появились у пресі досить пізно, жюрі рішило одноголосно продовжити *виїмково* на цей рік речинець для друкованих творів до 31. грудня 1933. День проголошення нагороди залишається той самий: 22. січня 1933 р.

В інтересі авторів лежить, щоби вони самі або їхні видавництва прислали по 2 примірники своїх творів, виданих в останніх двох роках, на адресу Т-ва письменників ул. Зіморовича 3.

Як довідуємось, найближче засідання членів жюрі буде присвячене правильникові, який має зясувати формальні умовини, що стануть підставою при розгляді творів.

Спростування Ревізійного Союзу Русских Кооператив.

До П. Т. Редакції „Діла" у Львові.

В ч. 289 (13.488) „Діла" з дня 2. XI. 1933 р. появилась незгідна з правдою статтяп. з. **„Банкроти"**, тому просимо помістити на основі § 19. прес. зак. з 17. XII. 1862 р. (ч. 6 ДЗ.) в найближчім числі „Діла" отсе спростування:

Неправдою є, що „Роля „РСРК" обмежилась виключно до паралїжування розвитку і поширення кооперації, якій проводив Рев. Союз Українських Кооператив. Так „РСРК" приймав радо у члени кооперативи, які під оглядом дисципліни і регуляміну не відповідали вимогам „РСУК". Значне число москвофільських кооператив — це паперові кооперативи, головно на Лемківщині (ок. 60). Всіх кооператив начислює „РСРК" ок. 200: з того здорових 2, вегетуючих 18; решта (около 180) — це недобитки, що під кооперативним оглядом не представляють ніякої вартости";

Намість правдою є, що „Ревізійний Союз Руских Кооператив" (РСРК), маючи по війні всього 16 передвоєнних кооператив, основав 217 нових кооператив у нових осередках краю, в котрих перед війною руских кооператив не було.

Правдою є, що в члени „РСРК" принимано тільки здисципліновані кооперативи, які відповідали постановам регуляміну РСРК. Правдою є, що на загальне число 253 кооперативи, обєднаних в РСРК, є 5 кооператив, які перестали вести торговельну діяльність з причини загальної крізи.

Правдою є, що на загальне число 96 лемківських кооператив показалося, що вони є більше відпорними на крізу, як кооперативи в інших місцевсотях краю.

Правдою є, що всі обєднані в РСРК кооперативи розвиваються як на нинішні умовини успішно (з виїмком 5 кооператив, як вище) і представляють велику вартість. А саме по війні вибудувано 60 нових кооп. домів, основано 5 машинових секцій і виховано за засоби кооперації 536 курсантів, молодих робітників та уладжено 26 кооп. курсів.

Правдою є, що крім цього чекає на приняття в члени РСРК 27 нових кооператив, яких не принято наразі з причини непереведення вступної ревізії, чи усунення ошибок, стверджених вступними ревізіями.

Неправдою є, що в останніх часах декотрі наші кооперативи „збанкротували та які або вже зліквідовано, або які явно чи тайно ліквідують. А саме: у Львові: „Дністросян", „Защита Землі", „Родоган" („Регулятор"), у Сяноці: „Бескид" та „Карпатія", в Ліску „Нива", в Горлицях „Русскій Лемковскій Кооперативний Союз", в Коломиї „Самопомощ", у Поморянах „Русскій Союз", у Золочеві „Кооперативний Банк", у Бродах „Торгово-Промишленний Союз", у Ляшкові „Народне Добро" і т. д."

Натомість правдою є, що „Дністросян" у Львові на основі договору з „Маслосоюзом" передав йому свої агенди, що свого часу подано до загального відома. — Дотично кооперативи „Защита Землі" у Львові, то попала она в платничі трудноші внаслідок крізи, а крім того з вини директорів: пп. Солука, Островського і Шайовича, проти яких Дирекція РСРК внесла донесення до прокуратури. Правдою є, що „Родоган" (Регулятор) змінив кооперативний статут на спілку ще в 1928 р., — що „Бескид" і „Карпатія" в Сяноці не є членами РСРК від 1930 р., а зрештою ведуть донині торговельну діяльність, — що „Нива" в Ліску перестала вести торговельну діяльність, а тепер стягає борги, — що „Кооперативний Банк" в Золочеві розвивається навіть дуже добре, — що „Самопомощ" у Коломиї веде свої агенди, — що „Торговельний Союз" у Бродах перестав істнувати внаслідок злої господарки п. Темеха, — що „Народне Добро" в Ляшкові не тільки розвивається, але в останніх часах замінено кооперативу на районову молочарню. Правдою є, що кооп. „Трудовик" у Львові є РСРК зовсім незнана, а „Народна Каса" у Львові розвиває зовсім нормальну діяльність.

Неправдою є, що „русскі кооперативи під проводом свого „РРС" залишились вірно на службі жидівських крамарів". Натомість правдою є, що кооперативи, обєднані в РСРК, не признають національної боротьби на економічнім полі, а навпаки, співпрацюють з кооперативними центрами жидівської, польської („Союз Поль. Кооператив" у Кракові) і української (Жовква і т. д.) кооперації, оскільки центри ті ставлять на першім місці добро кооперації в широкім значінні того слова.

Неправдою є, що „Не маючи грунту під ногами, як у краю, так і в самім Львові, вдається „РРС" у 1932 році у вир політикування по стороні п. Бачинського". Натомість правдою є, що „Народній Дім", як руска інституція, на основі арт. 2. і пр. свого статуту піддержує фінансово РСРК, а п. Бачинський вимагає праці на полі кооперації через уладжування курсів, анкет і т. п.

Неправдою є, що управу РСРК дав. РРС „поручил двом молодим людям, напів неукам, а саме п. Ганасевичеві, котрий коштом тогож РРС учився щойно пізнавати кооперацію і п. Ю. Плешкевичеві, що не мав навіть часу скінчити склепової практики в коопер." Зате правдою є, що п. Ганасевич і п. Плешкевич мають понад 30 літ життя та відповідну фахову освіту, а саме: п. Ганасевич має Вищу Торговельну Школу, економічно-кооперативний відділ, Вищі Педагогічні Курси та 8-літню ревізорську практику, а п. Плешкевич має державну Торговельну Академію, банкову і торговельну практику та 5-літню ревізорську практику.

Неправдою є, що п. Плешкевич їздив до Варшави на поручення п. Бачинського. Зате правдою є, що п. Плешкевич їздив до Варшави виключно у справі кредитів для „Защити Землі"

Неправдою є, що „На загальних зборах РСРК дня 19. 10. 1933 в підступний спосіб переформовано вибір головної ради з табору п. Бачинського й о. Яворського, разом з ними на чолі. Усунено таких знаних і чесних діячів, як пп. мр. Вербицький, Гр. Малець, О. Денисюк, І. Сосенко а навіть довголітнього голову й основника РРС". А правдою є, що комісія-матка, зложена з 9 членів, предложила таку листу кандидатів, котру загальний зїзд делегатів приняв безоглядною більшістю голосів, а п. Цебрянського вибрано одноголосно головою Ради РСРК.

РЕВІЗІЙНИЙ СОЮЗ РУСКИХ КООПЕРАТИВІВ.

К. Ганасевич, Ю. *Плешкевич.*

1.000 ІНВАЛІДІВ УГА ЖДЕ НА ПОМІЧ ГРОМАДЯНСТВА. ВШАНУЙТЕ ЇХНІ ЗАСЛУГИ І ПОСВЯТУ! ЧЕСТЬ НАРОДУ НАКАЗУЄ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ЖИТТЯ ТИХ, ЩО В ОБОРОНІ ВІТЧИНИ ВІДДАЛИ СВОЄ ЗДОРОВЛЯ!

Поклін українських питомц'в о. Маркіянов' Шашкевичові.

Панахида на могилі поета

В четвер, 9. листопада ц. р. в год. 2.30 попол. Личаківський цвинтар у Львові зароївся масою питомців Дух. Академії і безліччю світських людей. Це зійшлися вони, щоб, як і що року в тім часі, віддати поклін тлінним останкам о. Маркіяна Шашкевича. Цього року минуло якраз 40 літ від перевезення його домовини з Новосілок до Львова. Тому ще більш величаво ніж звичайно відправлено заходом Т-ва „Читальня українських Богословів ім. Шашкевича" панахиду на його гробі. В панахиді, яку відправив Всеч. о. Ректор в асисті оо. настоятелів і професорів Богосл. Академії, взяли участь крім питомців представники майже всіх національно-культурних установ міста і українських шкіл.

Всі присутні побожно вслухувалися в сумовито-маєстатичні тони чудової похоронної відправи, яка в цілости була немов гармонійним акордом, що вирвався з глибини молодих грудей у память славного поета о. Маркіяна. Здавалося — не тільки присутні, але й ціла природа цього листопадового дня прислухувалася до цього торжества і похилившись над гробом, як та статуя, приглядалася сумовито на палаючі кругом свічки, на величаву жовто-блакитну стяжку у вінку з написом: „Пробудителеві Галицької України — Читальня". Зі запертим просто віддихом вислухали всі добре виголошеної проповіди питомця V. р. Івана Мировюка. Він згадав великі чесноти і заслуги поета. А передовсім підчеркнув його сильну віру в Божу поміч і горячу любов до українського народу, яка його слабого тілом вчинила великим духом. Він відчинив двері до святині просвіти, двері, замкнені через кілька століть. Він крикнув серед земляків, щоби пробудилися із вічного сну і щоби полюбили правду і волю.

Присутній.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Новородкові=недородкові!

Уродилася небога
„Перемога";
Тяжкі й довгі були злоги,
Тай говорять старі люди,
Що з тієї перемоги
Нічого не буде...
Поставила гострі теви,
А всі вони без протеви
Горбаті й кульгаві —
І не заручив Сильвестер,
Що житимуть хоч семестр.
В сезоновій славі
От, за злидні
Бодай три дні
Тай три нічки
Три невидні
(Як писав Щурат)
Яж міркую: „Дилетанти,
Адютанти й маркеранти, —
Пора вам на склад!"

Т.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА КОРОЛЯ АФҐАНІСТАНУ.

ЛЬОНДОН, 9. XI. ПАТ. Згідно з телеграмами, які прийшли з англійського посольства в Кабулі, вбивник короля Афґаністану це студент що передше належав до гурта академічної молоді, репатріованої з Німеччини.

РИМ, 9. XI. ПАТ. Бувший король Афґаністану Аманула, до якого зголосилося багато закордонних журналістів після атентату на Надір Шаха, не хотів дати ніяких виясненъ.

Обставини, серед яких убито короля, досі невідомі.

У звязку з убивством замітне заворушення серед афганських племен у зах. частині Індії. З Пешавару повідомляють, що англійські війська готові здавити в зародку евентуальне повстання.

ЛЕТЯТЬ ДОВКОЛА АФРИКИ.

Французька ескадра ґен. Вільмена, 30 літаків, відлетіла нині рано з Картаґіни до Рабату. Мають облетіти Африку довкола. Трасу поділили на 33 етапи, один від одного віддалений на 700—800 км. Ґен. Вільмен вславився вже підчас світової війни, а й перед 1914 р. літав над Африкою.

ХОЧУТЬ ЗАКОРДОННОГО ВИНА.

Нюйорк, 9. XI. ПАТ. Скасували тут усі обмеження в справі продукції алькоголю та вин. Уряд Зл. Держав у найближчій будучині займеться справою управильнення імпорту алькогольних продуктів. Фабриканти вин стараються, щоби скасовано оголошене ембарґо на закордонні вина.

МИТНІ СЛУЖБОВЦІ ПЕРЕПАЧКОВУЮТЬ ЗБРОЮ.

КОПЕНГАҐЕН, 9. XI. ПАТ. „Екстрабладет" повідомляє, що дався запримітити величезний зріст перепачкування зброї на німецько-данському кордоні. Зброю доставляють митні службовці спеціяльним емісарям із півн. Шлезвіґа. Так перепачковують масово револьвери та частини скорострілів. Данські прикордонні сторожі ведуть в тій справі слідство.

—o—

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 567 2—3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала**, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 6—100

— **Футра мужеські й жіночі** виконує по найновішим фасонам дешево й солідно **Евген Говикович, Львів, ул. Домініканська ч. 4.** 324 28-30

— **Загрожений наш бастіон.** Жахлива ситуація, яка витворилася на Лемківщині, грозить повною загладою цьому нашому найбільше на захід висуненому бастіонові. Усе українське громадянство мусить освідомити собі вагу положення, а до того поможе йому брошура „Лемківська Проблема", написана родовитим лемком. Ціна 30 сот., порто 5 сот. Замовляти: „Дружина" — **Lwów, skrytka poczt. 323.** (Конто ПКО 410.928). 555 4—7

— **Комунікат Української Парляментарної Репрезентації.** Засідання Української Парляментарної Репрезентації відбудеться в понеділок 13. **листопада ц. р.** в год. 11. передполуднем у Краєвій Народній Канцелярії у Львові. — Президія У. П. Р.

— **Українська кооператива в Холмі.** Заходом православного духовенства Холмщини розпочала в Холмі свою діяльність українська кооператива „Достава", яка веде два відділи: церковний і кольоніяльно-споживчий. Головою надзірної ради кооперативи вибрали місцевого декана протоєрея о. Степана Грушку, членами В. Гуля й А. Рочняка. Всі церкви мають спроваджувати за посередництвом тої „Достави" потрібні їм товари.

— **Центральна педаґоґічна бібліотека у Львові.** Під такою назвою ведеться при вул. Кубалі ч. 4 (бічна Баторія) бібліотека для вжитку учительства і осіб, що цікавляться педаґоґією. Вона має багату збірку творів і часописів з области педаґоґіки, заг. дидактики і методики та всяких інших споріднених наук в польській і чужих мовах. При бібліотеці є читальня, а також можна позичати книжки додому, навіть на провінцію. В читальні уладжуються виставки новостей і творів, що обіймають ріжні спеціяльні педаґоґічні питання, прим. тепер є виставка „Реалізація нових програм". Бібліотека веде теж порадню в справах, звязаних з педаґоґічними. Читальня і випозичальня є отворені щодень від 11—13 і 17—20, а в неділю сама випозичальня від 10—11 год.

— **Незатверджений вибір проректора.** Міністр освіти не затвердив вибору проф. д-ра Маріяна Франке проректором львівського університету. Проф. Франке є четвертим з черги проректором, що не удостоївся міністерського затвердження. Досі не затверджено в тім характері професорів Ґерстмана, Буляндa і Косковського.

— **Домагаються нової залізничної лінії.** Туристичні і краєзнавчі організації виступили з домаганням будови залізничої лінії Коломия (або Заболотів)-Косів-Кути, що мала би спеціяльне значіння для туристики Косівщини. Одночасно звернули увагу на конечність доведення залізничої лінії до Окопів св. Трійці між Збручем і Дністром.

— **Маєтки на ліцитації.** Кредитове Т-во Земельне у Варшаві виставило знову на ліцитацію 356 земельних маєтків. Деякі з них складаються з кількох тисяч гектарів і виставлені на ліцитацію за довги по кількасот зол. Одночасно виленський Банк Земельний виставив на ліцитацію 803 маєтки. Подібна ліцитаційна акція йде на терені Галичини. На Волині виставлено на ліцитацію 260 маєтків.

— **Вовки.** В цілій Коломийщині появилися стада вовків, що в білий день нападають на селянські господарства й забирають худобу. Коло Космача напали чотири вовки на дві жінки, які вилізли на дерево й тим врятувалися від смерти. Староство організує масове полювання на хижаків.

— **Пожежа.** В Коростові біля Сколього згоріла загорода Миколи Волоса з двома коровами і двома стиртами сіна. Підчас рятування худоби найшов смерть у вогні пастух Теодор Рушо.

— **Малішова — Ґорґонова.** У звязку з перевезенням Малішової з Кракова до тюрми в Фордоні повідомляють, що вона вже вспокоїлася, а навіть витягла з черевиків дві шпильки, якими хотіла перетяти собі жили. У Фордоні Малішова сидітиме в одній келії з Ґорґоновою.

— **Нещасливий емерит.** Степанові Іжицькому, емеритованому судовому секретареві в Войниловi захотілося оженитися вдруге з багато молодшою від нього жінкою. Небаром переконався Іжицький, що жінка зраджує його з його рідним сином. Ба син і жінка мовили емерита та побивали його. Тому Іжицький повісився. Рівночасно стали кружляти чутки, що Іжицького повісила жінка й син, тому обоїх арештували.

— **Підрізав собі жили.** В Перемишлі йде розправа проти поручника Ґромадки й тов. за надужиття. Пор. Ґромадка в вязничній келії поперетинав собі жили на руці та на нозі. Ґромадку забрали до шпиталю, де йому рани зашили та привезли на розправу. Лікар сказав, що Ґромадка може брати участь на розправі, та лише лежачи, на ношах. Трибунал зрезиґнував із присутности Ґромадки.

— **Грабунковий напад.** На дорозі між Дубецьком і Ходорівкою пов. Перемишль три опришки напали на двох купців і засипали їх револьверовими стрілами. Опісля зрабували з воза блаватні товари вартости 500 зол. і 50 зол. готівкою і на відхідне побили купців до крови.

— **Присуд у шпіонському процесі.** Апеляційний суд у Варшаві розглядав справу сержанта Арліка й Витовта Мончинського, засуджених окружним судом за шпіонажу. Підвищив Арлікові кару з 10 літ тюрми на 15 літ, а Мончинському, засудженому на 4 роки тюрми, затвердив цю кару.

— **Страйк віденських кін.** На знак протесту проти надмірних маґістратських оплат 95 кін у Відні рішили закрити з днем 24. ц. м. підприємства. До того часу виповіджено службу всім — кіновим службовцям.

— **Карло Чапек пише англійську комедію!** Чеські часописи повідомляють, що відомий чеський письменник Чапек нічого не пише. Тому правдоподібними виглядають поголоски, що Чапек написав тепер комедію в англійській мові. До комедії написав передмову Бернард Шов, в якій дивується, що чехи такий дивно невідомий нарід. Щойно потім вийде ця комедія в чеській мові.

Дописи.

САМБІР.

Повітове кооперативне свято. З ініціятиви „Союзу Українок" у Самборі відбулася 4. ц. м. вечором нарада представників кооперативних установ Самбора в справі повітового кооперативного свята. Рішено, що підготовкою того свята має занятися Пов. Союз Кооператив, якому будуть помічні інші кооперативні установи. Речинця свята покищо не устійнили. Одначе намічено вже програму свята, на яку зложиться: велика Служба Божа та академія з трьома рефератами, вокально-музичними продукціями та кооперативним гимном.

Кооперативна ревія. Дня 3. грудня ц. р. відбудеться заходом „Союзу Українок" у Самборі кооперативна ревія, яка в жартовливій формі має спопуляризувати ідею кооперації серед самбірського громадянства, виказати його хиби та недостачі в тій ділянці і притягнути до кооперації передовсім самбірське жіноцтво.

КАЛУШ

Гігієнічна вистава. В днях 15.—23. жовтня ц. р. відбулася в Калуші спільними заходами „Українського Гігієнічного Товариства" у Львові та окремого комітету гігієнічна вистава у великій салі „Народнього Дому". Виставу відкрив короткою промовою д-р І. Сохацький, опісля інавгураційний виклад про туберкульозу виголосив присутній особисто голова У. Г. Т-ва у Львові д-р М. Паньчишин. Відчит був ілюстрований відповідно дібраними образами при помочі проекційного апарату. Того ж самого дня відбувся виклад д-ра Кордюка, секр.

тря того ж Товариства, про скажеппну. Обоє цих ти- кладів вислухали уважно численно зібрані відпоручні. Які битком наповнили виставову салю. На закінчення ви- ступив виголосив відчит про гігієну хати та туберкульо- за, др Ярослав Дозорський, один з ініціяторів виставки. Слід з признанням відмітити дуже прихильне становище вищих інституцій у Калуші до цього почину, які вложи- лися з жертвах на сфінансування виставки або в безкош- товному відступленні салі, а врешті у виделегуванні членів до дижурів підчас виставки. Такі виставки повинні відбутися у всіх наших повітових містах, бо користь з них дійсно величезна.

СТАНИСЛАВІВ.

Друга українська театральна саля у Станиславові. Дня 8. жовтня ц. р. відбулося у Станиславові радісне свято. Передміста Станиславова Княгинин-Бельведер, за- мешкане самим найбіднішим населенням, бо переважно денними зарібниками, в котрім ледви 10 літ тому осно- вано перший центр розвитку національної свідомости, а саме читальню „Просвіти", здобулося на те, що ки- нувши клич „Народ собі", за короткий час з дрібних жертв побудувало собі власну домівку, в котрій міститься друга українська театральна саля в Станиславові (перша в „Соколі"). А що ні поляки ні жиди на тому пе- редмісті салі не мають, тож це там взагалі перша теа- тральна саля. Дуже велику несподіванку зробила чи- тальня „Просвіти" у Княгинині-Бельведері гостям з цен- тра міста, що запрошені зійшлися на це свято. Ніхто не сподівався, аби так тихо, спокійно, непомітно, до того без довгу, читальня, що ще три роки тому була без льо- калю і загальні збори відбувала у старій, соломою кри- тій маленькій стодолі, якої власник відступав її на ту ціль безплатно, — змогла поставити там будинок, один з більших на тому передмісті. Будинок цей — це доказ, що може щира, безкорисна, муравлина, любовю до рід- ного народу кермована праця. Бідне населення того пе- редмістя не лиш складало дрібні лепти на будову, але й доставило весь шутер, пісок, мачку даром і виконало даром усі роботи, а свою працю завершило саме посвя- ченням домівки. В год. 11. передполуднем у гарно при- браній салі, заповненій місцевим населенням і делегата- ми всіх українських товариств у Станиславові, перед прибраним на сцені вівтарем відправив молебен парох Станиславова о. крил. Лободич, що по молебні довер- шив посвячення домівки. Опісля в короткій промові при- витав мешканців Бельведеру з їх святом іменем непри- сутніх владик, висказуючи признання і подив з причи- ни довершеного діла та побажав, аби праця поступала так дальше „з Богом і в згоді". Іменем філії „Просвіти" й інших українських товариств Станиславова привитав читальню з її святом д-р Юлій Олесницький, який за- значив, що діло своє завдячує читальня в пору кинено- му і виконаному кличеві „Народ собі!" Промовець ба- жав, аби клича того держалася читальня і в майбутнім. Чехи, станувши в найтяжчих часах під тим кличем, по- ставили собі у Празі свій найбільший театр „Народні Ді- вадльо", а йдучи опісля дальше за тим кличем, осягну- ли тепер свою могутню державу. Якщо читальня буде йти за тим кличем дальше, то осягне теж величі здо- бутки для себе і свого народу. Голова читальні дир. Швалюк, представивши коротко і ядерно її розвій, по- дякував усім, що причинилися до будови і запевнив, що читальня враз із всіми товариствами, що гуртуються на Бельведері, працюватиме дальше для кращого майбут- нього рідного народу. Відспіванням нац. гимну це сим- патичне свято закінчилось.

Ю. Е. О.

Нові книжки й журнали.

СПОРТОВИЙ АЛЬМАНАХ. Календар на 1934 рік Спорт в маси! Накладом вида[в]. кооперативи „Вогні" Львів, 1933. ст. 110. Зміст: Ідея й суть фізичного вихо- вання. Т. Білостоцький: Шляхами розвою фізичного ви- ховання. Е. Жарський: Історія українського фізичного виховання. Я. Рудницький: Фізкультура й спорт в УСРР. Е. Жарський: Важніші дати з минулого. Я. Рудницький: Українська спортова термінольогія. Е. Жарський: Укра- їнське спортове письменство. Я. Гладкий: Лещо про спортові пори року. Т. Білостоцький: Руханка в практи- ці. З. Гнатейко: Легкоатлетика. Е. Жарський: Табеля легкоатлетичних рекордів. Д-р О. Тисовський: Сиріта- ка. Д-р О. Тисовський: Столова ситківка. Роман Рак: Ко- паний мяч. З. Гнатейко: Відбиванка. З. Гнатейко: Метав- ка. З. Гнатейко: Кошівка. З. Гнатейко: Поривання. Д-р С. Левицький: Туристика й краєзнавство. С. Костець- кий: Таборування. С. Костецький: Наколесництво. * * *: Каюкове мандрівництво. С. Глібовицький: Плавання. С. Глібовицький: Українські плавацькі рекорди. С. Глібо- вицький: Водний мяч. Я. Гладкий: Лещетарство. Б. Ка- велюк: Санкарство. Л. Чачковський: Совгарство. В. Сім- ко: Гаківка на леді. С. Кощуба: Дужання. * * *: Бокс. Інж. Б. Підгайний: Джію-джіцу. Інж. Ю. Пасецький: Стріляння. Інж. А. Пясецький: Ловецтво. Інж. Ю. Кро- мелюк: Безмоторне літання. * * *: Український Спор- товий Союз. — Вінієта, карикатури спортовців і рисун- ки в тексті роботи Льва Сенишина. Альманах зредагу- вав: В. Кархут.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 10. XI. год. 7.30 веч. „Весілля".

Субота, 11. XI. год. 3.30 попол. „Викра- дена наречена".

Субота, 11. XI. год. 7.30 веч. „Весілля". Вступ тільки за запрошеннями Комітету Обходу 15-ліття незалежности Польщі.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 10. XI. год. 7.30 веч. „Моя се- стра та я".

Субота, 11. XI. год. 5. попол. „Верхо- винські вечорниці".

Субота, 11. XI. год. 3.30 попол. „Моя се- стра та я".

Кіна.

АДРІЯ: „Два хлопчаки".
АПОЛЬО: „Мушу тебе здобути" (Іван Кепура).
АТЛЯНТИК: „Кінг-Конг".
ВАНДА: „Пожадана".
КАСІНО: „Якою мене бажаєш" (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Шумовини вулиці".
КОЛІСЕЙ: „Карієра кельнерки", ревія „Найгарніші польки світа".
МАРУСЕНЬКА: „Онкель Мозес" (Шалома Аша).
МІРАЖ: „Програма 7-ми зір".
МУЗА: „Чому я згрішила".
ПАЛЯС: „Мушу тебе здобути" (Іван Кепура).
ПАН: „Екстаза".
ПАСАЖ: „Перше ковбоєве кохання".
СТИЛЕВЕ: „Жінка з другої руки" та ревія „З цілого серця" з Букоемською і Бельським.
ХИМЕРА: „Шанду".
УТІХА: „Демон великого міста" й ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 10. листопада 1933.

Льондон (1554,4) 21.45 „Фігарове весіл- ля"; **Відень** (517,2) 19.00 Фортепян, 20.30 Легка музика, спів; **Прага** (488,6) 17.05 Концерт; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.20 Суч. музика; **Ляйпціг** (389,6) 21.30 Кон- церт; **Мінхен** (533) 13.20 Солісти; **Осльо** (1083) 22.15 Пісеньки; **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. музика, 19.30 „Фауст" оп. Гу- нода; **Мілянo** (331,5) 11.15 Муз. всячина; **Рим** (441,2) 17.15 Концерт.

Субота, 11. листопада 1933.

Відень (517,2) 11.30 Концерт, 20.40 Оп. музика; **Братислава** (279,3) 22.15 Концерт (музика, спів); **Прага** (488,2) 19.25 Пісень- ки; **Штрасбург** (345,2) 16.00 „Реквієм" Верді; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.20 Музика; **Ляйпціг** (389,6) 18.00 Веселі хор. пісні; **Мінхен** (533) 18.25 Нар. пісоньки; **Будапешт** (550,5) 19.00 Циг. оркестра; **Мі- лянo** (331,5) 21.00 Опера; **Рим** (441,2) 13.00 Легка музика, 20.15 Спів (Лаідоне, мецо- сопран), 21.00 Нац. гимни, опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 10. листопада 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 11.45 Кому- нікати, грамофон; 12.05, 12.38 На зорянім фірмаменті; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Сальонова музика; 16.55 Фортепян; 17.25 Арії та пісні; 17.50 Стенографія; 18.00 Йосиф Мегофер; 18.20 Грамофон; 18.50. 19.30 Фейлетон; 19.40 Спортові вістки; 20.15, 21.10 Симф. концерт (Мансварда, спів); 20.55 Літ. фейлетон; 22.15 Пісні; 22.35 Звуковики; 23.05 Грамофон.

Субота, 11. листопада 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 11.30 Огляд преси; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Військові оркестри (грамофон); 15.55 Гра- мофон; 16.00 Авд. для хорих, сальонова оркестра; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Концерт; 18.00 Відчит; 18.20 Фортепян; 19.40 Спортові вістки; 22.50 Грамофон; 23.00 Авдиція; 24.00 Промова през. Мос- ціцького.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У четвер на приватній біржі у Львові платили за долара 5.65—5.66 зол.

Золото: долари 9.05—9.07, франки фр. 36.40, 36.60; дукати 83.40, 83.60; рублі 46.80, 47.40; корони 37.80, 38.00.

Срібло без змін.

У Варшаві були в четвер такі курси: Льондон 28.22, Париж 34.86, Цюріх 172.55, Берлін 212.25, Амстердам 359.35, Нюйорк кабель 5.63—5.64, Нюйорк чеки 5.62 і пів до 5.63.

Акції.

Банк Польський 79 і одна четверта, 79.00.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

	Ціни л. Підволочиська	льоко Львів
Ячмінь на мливо	10.50—10.75	11.75—12.00
Ріпак озимий	37.00—38.00	
Висівки пшен.	7.00— 7.25	
Мак синій	50.00—55.00	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 9. XI.: масло дес. зол. 2.90, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 4.20—4.30 за ко- пу. Тенденція на всі ті артикули сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Бідна нещасна жінка з малими дітьми, яка опинилася без засобів до життя бла- гає цією дорогою людей з добрим сер- цем помогти та не дати їй та її дітям зги- нути з голоду. Ірина Ковальська, Вічна Гданської, Дім п. Зигмунта Гука, Новий Львів. 2—3

Порядок Богослужень у Волоській цер- кві. В неділі і свята: Служби Божі чита- ні: год. 7. з проповідю, год. 8., год. 9. (на- ука для молоді 8.45) і год. 12. Співана Служба Божа з проповідю год. 10. В свя- та крім цього читана Служба Божа год. 6. рано. Вечірні з проповідю і благаль- ною піснею год. 4. В суботи і напередо- дні свят вечірні год. 6. вечором. Кожного дня в тижні Служби Божі год. 6.15, 7. і 8. вечірня 6. вечором. Священики сповіда- ють щодня від 6. до 8. рано і від 6. веч. Кожної першої неділі в місяці по Службі Божій год. 7. і по співаній год. 10. як та- кож кожної першої пятниці в місяці по Службі Божій год. 6.15 благословення Найсв. Тайнами. 5—?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

СТРУГ (геблярка), фреска з вертачкою, банзега, мотори 6 кінні, 4 кінні, на про- даж, вул. Листопада 41. 574 1—2

СМАЧНІ і дешеві сніданя, обіди і вече- рі в харчівні Лисанюкової, Домініканська ч. 4. 563 2—2

2 ЗОЛОТІ коштують Стрілецькі Пісні Я- рославенка на мішаний хор. 528 3—3

ПОСАДИ управительки домом пошукує старша інтелігентна жінка. Писати до Ад- міністрації для „36". 573 1—1

ДО ВИНАЙМУ дві мансардові кімнати з приналежностями, сонішні, газ, електри- ка, вул. Павлинів — (Піскова 42) I. пов. 571 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІКАР ВНУТРІШНИХ НЕДУГ

Д-р Яр. Гинилевич

переніс ординацію на вул. ГОРОДЕЦЬКУ 53 а, I. п. від 3—5 попол. Тел. 77-20.

560 1-3

Надсилайте передплату за листопад!!!

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— зол.	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·—	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	2·—	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина I. II. III. Окрема частина по 3 зол.	8·—	0·50
Крізь дим і згар — Мих. Матіїва Мельника	0·50	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.—	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.

Належитість надсилати складанками П. К. О. 143-322.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.